

© כל הזכויות שמורות לרחל בן דוד
2017

אין לשכפל, להעתיק, לצלם או לאחסן,
בכל דרך או אמצעי אלקטרוני אחר,
כל חלק שהוא מספר זה.

ט.ל.ח

www.rachelbd.co.il

**ניתן לשאול שאלות את צוות המורים
דרך עמוד הפייסבוק שלנו:
רחל בן דוד מרכז להצלחה בלימודים**

**לשיטות לימוד וטיפים כנסו לערוץ
היו טיוב – רחל בן דוד**

תוכן

3.....	תוכן
4.....	מבנה הבחינה בהיסטוריה (70%)
4.....	הבחירה במבחן
6.....	בגרות חורף 2016
12.....	בגרות קיץ 2016 (מועד א)
20.....	בגרות קיץ 2016 (מועד ב)
26.....	בגרות חורף 2017
33.....	בגרות קיץ 2017
42.....	מבחן 70% - משרד החינוך
48.....	מבחן 1
54.....	מבחן 2
60.....	מבחן 3
66.....	מבחן 4
73.....	מבחן 5
79.....	מבחן 6
85.....	מבחן 7

מבנה הבחינה בהיסטוריה (70%)

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון ארבעה פרקים.

עליך לענות על חמש שאלות

מהשאלות שבחרת לענות עליהן, לפחות שתי שאלות חייבות לכלול מקור

1. פרק ראשון – (1 X 20) – 20 נקודות (ממדינת מקדש לעם הספר – בית שני אנ ערים וקהילות בימי הביניים)
2. פרק שני – (2 X 15) – 30 נקודות (לאומיות וציונות)
3. פרק שלישי – (1 X 25) – 25 נקודות (המאבק על הקמת מדינת ישראל)
4. פרק רביעי – (1 X 25) – 25 נקודות (סוגיות נבחרות מתולדות מדינת ישראל) סה"כ – 100 נקודות

שים לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם יענו על ארבע שאלות: שאלה אחת מפרק ראשון, על שתי שאלות מפרק שני ועל שאלה אחת מפרק שלישי או מפרק רביעי. אין חובה לבחור בשאלה שיש בה מקור.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין

ד. המלצה לחלוקת הזמן: פרק ראשון - כ-20 דקות; פרק שני - כ-40 דקות; פרקים שלישי או רביעי כ-30 דקות לכל שאלה.

הבחירה במבחן

תוכנית הלימודים בהיסטוריה מאפשרת למורה לבחור נושאים אותם הוא רוצה ללמד. לכן, חלקים גדולים במבחן בכלל לא רלוונטיים עבורך, ואם יש שאלות על נושאים לא מוכרים לא צריך להילחץ.

בחרו רק את השאלות על החומר שלמדתם:

1. מלחמת ששת הימים או מלחמת יום הכיפורים.
2. המעבר מכור היתוך לרב תרבותיות או תמורות בעיצוב זכרון השואה.
3. בית שני או ערים וקהילות (בגדד או פראג).

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מילות הוראה : כל מילת הוראה מכוונת לסוג אחר של מהלכי ביצוע בכתיבת התשובה.

מילת ההוראה	משמעות מילת ההוראה	מהלכי ביצוע
ציין	כתיבה בראשי פרקים או בכותרות מבלי לפרט יתר על המידה.	<u>פתיחה</u> : משפט מכליל: הגורמים/המהלכים/התוצאות הם: א. ב. ג.
הצג (או תאר)	כתיבת פרטי התוכן של הפעולה/אירוע לפי הנדרש בשאלה, תוך התייחסות לחמשת המ"מ: מה, מתי, מקום, מי, מדוע. יש לפרט את הדברים בסדר הגיוני	<u>פתיחה</u> : נושא השאלה סדר הצגת הפרטים צריך להתאים לסדר הדרישות בשאלה. לדוגמא: מהם הגורמים למהלך או לאירוע? גורם א', גורם ב', גורם ג'. כל גורם בשורה נפרדת.
הסבר	ביאור או פירוש לנושא, תוך ניתוח האירוע/התהליך מבחינת הסיבות התוצאות וההשפעות.	<u>פתיחה</u> : נושא השאלה. פירוט העובדות תוך הבהרה וניתוח הקשר ביניהם. למשל, הקשר בין הסיבה והתוצאה.
נמק/הוכח	ביסוס דעה או טענה המוצגת בשאלה על סמך עובדות ונתונים היסטוריים, קטעי מקורות והבאת דוגמאות.	<u>פתיחה</u> : נושא השאלה – מהי הטענה? בגוף התשובה: נימוקים והוכחות. יש לכתוב כל נימוק או הוכחה בשורה נפרדת. יש להביא דוגמאות מתוך החומר לכל נימוק או הוכחה.
השווה	כתיבה על הדומה והשונה בין שני אירועים או כל נושאי השוואה העולים מתוך השאלה. בהשוואה נעשה שימוש במילות הקישור "לעומת", "בדומה", "בניגוד". יש להסיק מסקנות מההשוואה.	<u>פתיחה</u> : הצגת נושאי ההשוואה, והקריטריונים להשוואה. <u>גוף התשובה</u> : פירוט הדומה והשונה. קריטריון א': נושא א' לעומת נושא ב'. קריטריון ב': נושא א' לעומת נושא ב'.

מבחן 2

פרק ראשון (20 נקודות)

בפרק זה ענה על שאלה אחת מהנושא שלמדת:
ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 1 - 3)

או

ערים וקהילות בימי הביניים: בגדד (שאלות 4 - 6) או פראג (שאלות 7 - 9)

ממדינת מקדש לעם הספר – בית שני (20 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1 - 3.

שאלה 1: ממלכת החשמונאים (מורי תיכון היובל, הרצליה)

קרא את הקטע שלפניך וענה על השאלות שלאחריו:

"אז עלה שוב אלכסנדרוס על עיר דיאון ותפסה, ואחר יצא למלחמה על גרש שם היו המשובחים בנכסי זינון, והקיף את המקום שלוש חומות ולכד את העיר בלי קרב, משם יצא על גולן ועל סלבקיה.... ואת המבצר גמלא... ומשמלאה השנה השלישית למסע המלחמה שלו חזר אל ארצו. היהודים קיבלו אותו בנפש חפצה בגלל הצלתו. באותו זמן כבר היו בידי היהודים ערים אלו של הסורים, האדומים והפיניקים – על שפת הים: אפולוניה, יפו, יבנה, אשדוד.... בפנים הארץ אדורה ומרשה, שומרון, הר הכרמל, גמלא, ערי מואב.... את זו הרס אלכסנדרוס מפני שתושביה לא הבטיחו להמיר [את מנהגייהם] במנהגי האבות של היהודים, ועוד ערים אחרות שעמדו בראש ערי סוריה נכבשו".

יוסף בן מתתיהו, **קדמוניות היהודים**, ספר 13, פרק ט"ו, עמודים 108-109

- א. על פי הקטע, עם איזה קושי התמודד אלכסנדרוס בעקבות ההתרחבות הטריטוריאלית? הציגו שני שינויים שחלו בממלכת החשמונאים בעקבות ההתרחבות הטריטוריאלית. (8 נקודות)
- ב. הסבירו שלושה גורמים שהביאו את המלכים החשמונאים לצאת למסע כיבושים. הציגו קושי נוסף עמו התמודדו המלכים החשמונאים וכיצד התמודדו איתו. (12 נקודות)

שאלה 2: משבר החורבן וההתמודדות עמו

- א. הסבר מדוע גרם חורבן בית המקדש למשבר במוסדות ההנהגה של העם היהודי. כיצד סייעה הקמת המרכז ביבנה בהתמודדות עם משבר זה?
- ב. הסבר מדוע גרם חורבן בית המקדש למשבר בתחום הדת והצג שתי דרכים שבאמצעותן התמודדו היהודים עם משבר זה.

שאלה 3 - שלטון הורדוס

- א. הגדירו מהו "מלך חסות" והסבירו מדוע העדיפו הרומאים שיטת שלטון זו. (12 נקודות).
- ב. הסבירו כיצד רצונו של הורדוס להשתלב בעולם הרומאי בא לידי ביטוי בשתיים מפעולותיו. (8 נקודות).

פרק שני - לאומיות וציונות (30 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 10 – 13

שאלה 10 - עליה והתיישבות בארץ ישראל בשנים 1882-1914 (קיץ 2013)

- א. לפניך סמל המושבה מזכרת בתיה

- הצג שני מאפיינים של המושבות הבאים לידי ביטוי בסמל. הסבר על פי מה שלמדת הבדל אחד בין המושבה לקבוצה. (8 נקודות)
- ב. הצג שלושה קשיים של העולים לארץ ישראל עד מלחמת העולם הראשונה, ותאר כיצד סייעו מפלגות הפועלים או המשרד הארצישראלי להתמודד עם אחד מהקשיים שהצגת. (נקודות)

שאלה 11 - התנועות הלאומיות באירופה

- א. הצג שני גורמים לצמיחת התנועות הלאומיות באירופה במאה ה-19 והסבר במה סייע אחד מהגורמים להתפתחות התנועות הלאומיות. (8 נקודות)
- ב. בחר תנועה לאומית אחת באירופה במאה ה-19. הסבר שניים מהתחומים הבאים:
- (1) הכוחות הפועלים והמנהיגים
  - (2) שלבים עיקריים במאבק הלאומי
  - (3) גורמים מעכבים ומסייעים במאבק הלאומי (7 נקודות)

שאלה 12 - השלטון העות'מני והיישוב היהודי בארץ

- א. הצג שלוש פעולות שנקט השלטון העות'מני במסגרת מדיניותו כלפי היישוב היהודי בזמן מלחמת העולם הראשונה. (9 נקודות)
- ב. הסבר כיצד ניסה היישוב היהודי להתמודד עם מדיניות השלטון העות'מני. (6 נקודות)

שאלה 13 - תוכנית באזל

- א. על פי תוכנית באזל, הצג את מטרת התנועה הציונית ואת האמצעים למימוש מטרה זו. (8 נקודות)
- ב. הצג שני נימוקים של התומכים בהצעת אוגנדה ושני נימוקים למתנגדים לה. הסבר במה היא מנוגדת לתוכנית באזל. (7 נקודות)

פרק שלישי – המאבק על הקמת מדינת ישראל (25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 14 – 16

שאלה 14 - ההכרזה על הקמת המדינה, הקמת צה"ל

- א. הצג שני טיעונים בעד ושני טיעונים נגד ההכרזה על הקמת מדינת ישראל בה' באייר תש"ח (15 במאי 1948). (12 נקודות).
- ב. שבועיים לאחר ההכרזה על הקמת המדינה, פרסם ראש הממשלה ושר הביטחון דוד בן גוריון פקודת יום להקמת צה"ל. הפקודה כללה שבועה המחייבת את כל החיילים והחיילות להישבע כד:

"הנני נשבעת ומתחייבת לשמור אמונים למדינת ישראל, לחוקתה ולשלטונותיה המוסמכים, לקבל על עצמי ללא תנאי עול המשמעת של צבא ההגנה לישראל, לציית לכל הפקודות וההוראות הניתנות על ידי המפקדים המוסמכים... "

(מעובד מתוך: סת"ה, ג/2, עמ' 1599)

בחר בשניים מהדברים שעליהם נשבעת כל חיילות (מהקטע). הסבר על פיהם את הנימוקים (של דוד בן גוריון) לפירוק המחתרות ולהקמת צה"ל. (13 נקודות)

שאלה 15 - מאבק רצוף ומאבק צמוד

- א. הסבר מהו מאבק צמוד ומהו מאבק רצוף. מי תמך בכל אחת מדרכי מאבק אלה? הסבר באיזה סוג מאבק היית תומך אתה? בסס את תשובתך על עובדות היסטוריות. (15 נקודות).
- ב. הצג שתי פעולות שבוצעו במסגרת המאבק נגד הבריטים בשנים 1945-1947: פעולה אחת המבטאת "מאבק צמוד" ופעולה אחת המבטאת, מאבק רצוף". הסבר במה מבטאת כל אחת מהפעולות שהצגת מאבק רצוף או צמוד. (10 נקודות)

שאלה 16 - שאלת א"י באו"ם

- א. מה היו הסיבות של בריטניה להעביר את שאלת ארץ ישראל לדיון באו"ם? (12 נקודות)
- ב. הצג את החלטת האו"ם מכ"ט בנובמבר, והסבר מדוע תמכו ארצות הברית וברית המועצות בהצעה. (13 נקודות)

פרק רביעי – סוגיות נבחרות מתולדות מדינת ישראל (25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 17–20

שאלה 17 – תהליך הדה-קולוניזציה והשפעתו על היהודים בארצות האסלאם

- א. הסבר שלושה מן הגורמים שסייעו לתהליך הדה קולוניזציה. (12 נקודות)
ב. לפניך קטע ממכתב ששלח יהודי מביירות לפריז. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

"משטר המנדט יבוא בקרוב אל קיצו. המוסלמים בארצות אלה נמצאים בעיצומה של שמחה מטורפת. לא עוד צרפתית, עצמאות גמורה, אנחנו נהיה אדוני ארצנו.

דאגה גדולה מכווצת את לבבנו. לא עוד מנדט, לא עוד רסן ומעצורים. כל עוד התנוססו דגלי צרפת מעל לראשנו, חשנו ביטחון מלא.

הצבא הצרפתי הגן עלינו. הנציב העליון דיכא במהירות את הפרות הסדר והביא על תיקונן את כל העוולות. כמה וכמה פעמים בשנים האחרונות, כאשר חשנו שאנו נתונים בסכנה בערבות האירועים המתרחשים בפלשתינה, די היה בצעד אחד קטן אצל נציגיה של צרפת כדי להשיב את השלווה לקהילתנו".

(מעובד על פי א. רודריג, חינוך, חברה והיסטוריה – "כל ישראל חברים" ויהודי אגן הים התיכון 1860-1929, מכון בן צבי, ירושלים, תשנ"א, ע"מ 246-247)

- הסבר אילו מן הגורמים שהשפיעו על ההידרדרות במצב היהודים בארצות האסלאם בשנות ה-40, באים לידי ביטוי בקטע. (13 נקודות)

שאלה 18 – עלייה וקליטה בשנות ה-50 וה-60

- א. הסבר את השיקולים של מדינת ישראל שהשפיעו על מדיניותה בקליטת העלייה של שנות ה-50 וה-60. (12 נקודות)
ב. הסבר את הקשיים של העולים שנבעו ממדיניות הקליטה שנקטה מדינת ישראל. (13 נקודות)

שאלה 19 – מלחמת יום הכיפורים

- א. הצג שתי סיבות לפרוץ מלחמת יום הכיפורים, והסבר מדוע הופתעה מדינת ישראל כאשר פרצה המלחמה. (13 נקודות).
ב. הצג שתי תוצאות מיידיות של המלחמה, והסבר שתיים מן ההשפעות של מלחמה זו על מדינת ישראל לטווח הארוך. (12 נקודות)

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il